

Kapitein Servaes Stam, Chungkai, Thailand

Nederlandse burgers en militairen werden in de Tweede Wereldoorlog in Zuidoost Azië door de Japanners geïnterneerd in kampen. Enkele van deze kampen waren alleen voor krijgsgevangenen, andere hadden zowel burgerlijke als militaire geïnterneerden en weer anderen waren exclusief bestemd voor burgers. In veel van deze kampen begonnen de scouts met ondergrondse bijeenkomsten. Militairen in de werkkampen langs de Birmaspoortlijn en in kampen in Nederlands Indië richtten stammen op en in de burgerkampen begonnen scoutingvrijwilligers met het organiseren van activiteiten voor de daar aanwezige kinderen.

De Birmaspoorweg werd in de Tweede Wereldoorlog door geallieerde krijgsgevangenen aangelegd tussen Nong Pladuk in Thailand en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. De spoorlijn was 415 kilometer lang. Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders; 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding. Onder hen waren bijna 3 000 Nederlanders. Onder de westerse krijgsgevangenen waren veel KNIL-militairen en Nederlanders uit Nederlands-Indië. Ook stierven ongeveer 100.000 Thaise en Indonesische romoesja's en ook Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg door het moeilijke gebied. Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders veroorzaakten. Toen de spoorlijn klaar was hadden de Japanners veel minder mensen nodig. Van de oorspronkelijk 60.000 gevangenen werd de helft uitgezocht om naar Japan te gaan voor werk in de kolenmijnen.

Kamp Chungkai

Kamp Chungkai lag 57 km van Non Pladuk, aan de samenvloeiing van de twee grote rivieren, de Mae Khlaung en de Khwae Noi. Dit kamp was het hoofdkwartier van groep 2. Het werk omvatte de twee bruggen over de rivier de Kwai, waarvan er één van hout was gemaakt en de andere van staal, beter bekend als "The Bridge on the River Kwai". Dit kamp was eerst een werkkamp (10 barakken), later een groot hospitaalkamp met heel veel zieken, die terugkwamen van de hoger gelegen werkkampen langs de spoorlijn. Het was tevens een doorgangskamp voor mannen, die op weg waren naar de hoger gelegen werkkampen. Chungkai werd geopend in november 1942 en bleef in bedrijf tot het in juni 1945 werd gesloten.

De Oorlogsbegraafplaats van het Gemenebest ligt dicht bij de oorspronkelijke locatie van de Chungkai-begraafplaats.

Scouting

Een grote groep Nederlandse militairen, die eerst op Java waren geïnterneerd, werden in 1943 naar dit kamp getransporteerd. In Java waren ze lid van de Ds. Hamelstam. Op 2

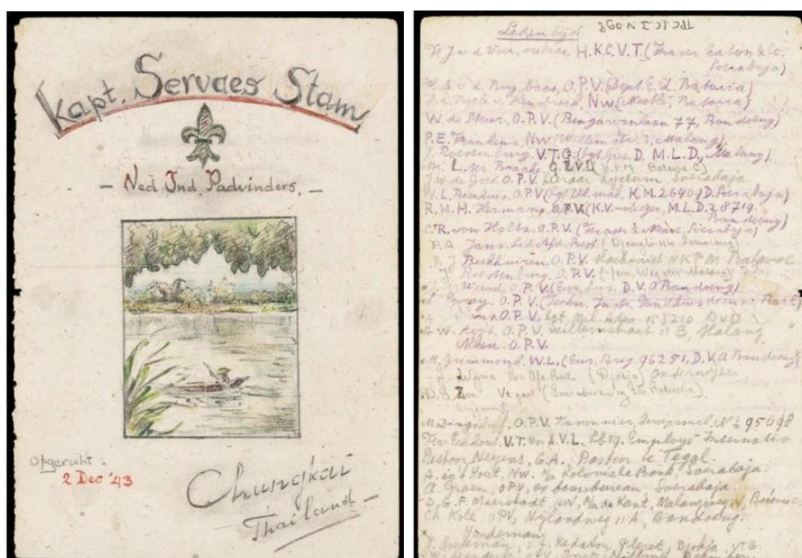
december 1943 werd de Kapitein Servaes Stam opgericht, genoemd naar Kapitein Servaes die hospitaalwerk verrichtte in Chungkai. De bijeenkomsten vonden plaats onder de boom in de moestuin.

Leden van de Kapitein Servaes Stam:

Henri Alken	Petrus Jans
Pieter Jacobus Beekhuizen	Christiaan Kole
Hendrikus Adrianus van den Berg	Alexander Koot
Willem Bierhuis	Krijgsman
Jean Louis Boele van Hensbroek	Anton Lans
Leo ter Braake	Willem Leendertz
Marinus Dingshoff	Dick Meerstadt
Ferry van Eekhout	Tjeuke Neyens
Pieter Eduard Frankema	Joost Roostenburg
Josephus de Goey	Johannes Soeteman
Johannes Greey	Wolfren de Steur
Marinus Grimminck	Frans van der Veer
Arie Groen	Johannes de Weerd
Hendrik Hardeman	Jan Wijna
Romeo Maurice Hubert Hermans	Bernard Louis Zon
Bram in 't Hout	

Meer informatie

- [Birma-Siam-spoorweg - Wikipedia](#)
- [Lijst van jappenkampen - Wikipedia](#)
- [Spoorlijn \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)
- [Chungkai Camp and Hospital Camp 60k - Thailand - 2/4th Machine Gun Battalion Ex Members Association \(2nd4thmgb.com.au\)](#)
- [Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)
- [Kapt. Servaes Stam Ned. Ind. Padvindders opgericht 2 Dec'43 Chungkai Thailand' - Het Geheugen \(delpher.nl\)](#)
- [Kapt. Servaes Stam Ned. Ind. Padvindders' - Het Geheugen \(delpher.nl\)](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.